

Şekspir deyirdi ki, aktyorlar öz dövrlərinin salnaməsini yazırlar. Bu dəfə "XQ"-nin oxucularına Xalq artisti, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin professoru Bəsti Cəfərova ilə söhbəti təqdim edirik.

– Azərbaycanın Xalq artisti, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin professoru. Səhnə və auditoriya. Sizin üçün hansı önəmlidir?

– Belə bir şablon deyim var: Mənim üçün mükafat, fəxri ad önəmli deyil, əsas sənətdir. Mənə elə gəlir ki, fəxri adın, mükafatların yeri bir başqadır, çünki onların arxasında böyük zəhmət dayanır. Bu baxımdan mənim üçün hər ikisi əzizdir, həm fəxri ad, həm də elmi dərəcə. Birini o birindən ayıra bilmərəm.

– Prezidentin Fəxri diplomuna layiq görülmüsünüz. Bütün bunları sənətin zirvəsinə çatmağın göstəricisi hesab etmək olarmı?

– Mükafatlar mənə yox, sənətimə verilir. Heç zaman mükafata görə iş görməmişəm. Dost da, düşmən də bilir ki, bu sənəti sevərək gəlmişəm. Qırx altı ildir ki, səhnədəyəm, amma hər dəfə işimə həvəsə və məsuliyyətlə, ilk dəfə səhnəyə çıxırmış kimi yanaşıram. Bəli, səhnə mənim həyatımdır. Hansısa rolunu oynayılanda düşünməmişəm ki, buna görə mənə mükafat versinlər. Taleyimdən çox razıyam ki, fəxri adları, mükafatları vaxtında veriblər, gözəlməyiblər. Aktyor ömrü yaşayıram, bəlli bir yaşım var, amma yenə səhnədə olmaq, tamaşaçını təəccübləndirmək istəyirəm.

– Deyirlər ki, aktyor peşəkaraşdıqca əvvəlki həyəcanı itir, çıxışı ona yerinə yetirdiyi adi iş kimi gəlir...

– Həyəcan tam keçməyə də, əvvəlki kimi olmur. Onu peşəkar məsuliyyəti əvəzləyir. Düşünürsən, illərdir səhnədəyəm, bu dəfə də ən yaxşısını etməliyəm. Özünə daha çox güvənirsən. Dönüb arxaya baxanda fəxr edərəm ki, gözəl obrazlar yaratmışam. Bu, indi də davam edir.

– Bayağ bir ifadə işlətdiniz – dost da bilir, düşmən də. Maraqlıdır, sənətdə düşmən kimə deyilir?

– Sənət aləmi intriqasız olmur. Hər dəfə deyirlər: intriqasız teatr maraqsız olur. Mən işimi heç vaxt kiminləsə rəqabət, intriqa üstündə qurmuşam. Sənətdə bəlli bir düşmənim də olmayıb. Qırx altı ildə neçə direktorla, baş rejissorla işləmişəm. Hələ indi özümdə cəsarət tapıb hansısa obrazı oynamaq istəyimi dilə gətirirəm. Mənim arzum–istəyimlə qoyulan tamaşalar var, artıq o mərhələyə gəlib çatmışam. Rejissorların da təqdim etdiyi pyeslər var. Bu da mənim üçün şərəfdir.

– Akademik teatra birbaşa tələblikdən gəlmək ciddi bioqrafik göstəricidir. Bu, necə baş verdi?

– Hələ instituta qədər Lütfi Məmmədbəyovun dram dərəcəsinə gedirdim. O, Akademik Milli Dram Teatrında rejissor işləyirdi. İnstitutda kurs rəhbərim Adil İsgəndərov olub. 1977-ci il idi, bir gün Lütfi Məmmədbəyov məni teatra çağırdı və dedi ki, səni

leyimi Akademik Milli Dram Teatrına bağladım. Bu teatr mənim evimdir.

– Dediğiniz kimi, tələbə ikən ilk addınızı bu teatrda, həm də baş rolla atmışınız. Eyni vaxtda Vaqif İbrahimovun Tədris Teatrında işləmişiniz. Fərqli estetikəli iki səhnəni uzlaşdırmaq çətin deyildi?

– Vaqif İbrahimovlu Rəsul Rzanın "Qanun" televiziya tamaşasını hazırlamaq istəyirdi. Ora dəvət etmişdi. Teatrda ilk addımım uğurlu oldu. Ardıcıl surətdə yeni rollara

görürəm ki, pədaqoq tələbənin nəyə qadir olub-olmadığını yaxşı bilir. O, məni faciə janrının aktrisası kimi görürdü. Üçüncü kursda "Dağılan tifaq"da Sona xanımı oynayırdım. Əlbəttə, dramatik janr mənə daha doğmadır, komediya isə yaradıcılığımı ayrı rəng qatır.

– Televiziya tamaşalarında da çəkilmisiniz. Xüsusilə, "Solğun çiçəklər"dəki Pəri obrazında, bədii anlamda, nifrət, qazanmışdınız...

Adil İsgəndərovdan səhnə "pasport"u almış aktrisa

– Çox təşəkkür edirəm. – İndi, sanki, bu sahədə bir boşluq var. Bunu hiss edirsinizmi?

– Sözü düz, yox, çünki indi tələməşələrin yerini seriallar tutub. Dəvət olunuram, amma getmərəm. O missiyanı üstümə götürməyə ehtiyat edirəm. Təbiətə elə adamam ki, gərək gördüyüm iş mükəmməl olsun, yarımçıq işi xoşlamıram. Bütün gücümü teatra verirəm. Pədaqoji fəaliyyətim də çox önəmlidir. Artıq bəlli bir yaşım var, əlavə işin altına girib öhdəsindən gəlməsəm, bunu özümə bağışlamaram. Telekanallarda haqqımda verilişlər çəkilir, məmnuniyyətlə gedirəm, çünki ölüm-itim dünyasıdır, fonda bizim də lentimiz qalsın...

– Sənət yolunuzda kinonun da izi var...

– Cəmi bir filmə, Oktay Mirqasımovun "Günaydın, mələyim"də çəkilmişəm. İstədim kinoya çəkilim, amma bunu özümə dərd eləmirəm, teatr artistiyəm.

– Milli səhnəmin sabahını necə görürsünüz?

– Yaxşı görürəm, yeni bədii rəhbərimiz Mehriban Ələkbəzadə teatrımızın yetirməsidir. Yeni, yaxşı işlərə başlamışıq. Ümidimiz böyükdür. Qırx altı il bir iğidin ömrüdür. Burada ad-san qazanmışam, yaxşı obrazlar oynamışam. İstəyirəm ki, teatra istedadlı artistlər gəlsin. Adil İsgəndərovdan dərs almışam, müəyyən təcrübəm var, yetirməm olan gəncləri bizim teatrın səhnəsində görmək istəyirəm. Təkcə mənim tələbələr deyil, bütün istedadlı gənclər teatrımıza gəlsinlər.

**Söhbəti qələmə aldı:
Ramilə QURBANLI
XQ**

Tofiq Kazımova təqdim edəcəm. Birinci kursda oxuyurdum. Tofiq müəllim həmin vaxt Axundzadənin "Müsyö Jordan dərviş Məstəli şah" əsərini tamaşaya qoymağa hazırlaşdı. Məni çox danışdırdı, dinlədi, diqqətlə müşahidə etdi. Elə anladım ki, xoşuna gəldim. Amma sonra xeyli vaxt keçdi, xəbər çıxmadı. Düşündüm ki, yəqin bəyənəmədi, gedib soruşmaq, maraqlanmaq xasiyyətimdə yoxdur. Üçüncü kursda oxuyanda mənə bir əsər verib dedilər ki, Tofiq Kazımov göndərib. Əkrəm Əylislinin "Quşu uçan budaqlar" əsərində Səltənət roluna dəvət olundum. Tofiq Kazımov əsəri verib Lütfi müəllimə və deyib ki, "o göyçək qızı" çağır, artıq dəyiqlənib, rol onundur. Demək, yadında qalmışam. Tofiq Kazımov gənclərə meydan açan novator rejissorlardan idi. Hamını maraq götürmüşdü ki, rol tədiqlənib, amma heç kim bilmir bu Bəsti Cəfərova kimdir. İlk premyeram 1978-ci ildə oldu. O vaxtdan ta-

dəvət alırdım. Tofiq Kazımov dünyasını dəyişəndən sonra Vaqif İbrahimov mənə dedi ki, o, səni inkişaf etdirmək istəyirdi, indi onun missiyanı öz üzərimə götürəcəm. Deyirdi ki, həmişə əsas rolları oynayacaqsan, amma hərdən səni epizodik rollarda da sınayacam ki, təcrübən artsın. Ekzüperinin "Balaca şahzadə" əsərində xırdı bir rol verdi. İndi komediya da oynayıram, drama da. Qətibə İncan da oluram, Xanuman da. Ampula çeşidinə görə Vaqif İbrahimovlu borcluyam.

– İç dünyanıza hansı daha yaxındır – Nayman ana, Qətibə İncan, yoxsa Xanuma, Felemona Marturano?

–Hələ ilk kurslarda oxuyanda Adil İsgəndərov dedi ki, Bəsti sənətdə qalacaq. Ona yaxşı qismət çıxsın, sənəti atmayacaq. Həmişə düşünürdüm ki, görəsən, Adil müəllim o fikri nəyə əsasən deyirdi. İndi özüm pədaqoqam, iyirmi ildir dərs deyirəm və